

Predmet C-785/19**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

23. listopada 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Saarbrücken (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

21. listopada 2019.

Tužitelj i žalitelj:

SevenOne Media GmbH

Tuženik i druga stranka u žalbenom postupku:

HC

Predmet glavnog postupka

Naknada odvjetničkih troškova za opomenu zbog dijeljenja datoteka (*filesharing*);
ograničenje iznosa za koji je moguće tražiti naknadu

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, članak 267. UFEU-a, zbog usklađenosti ograničenja
iznosa troškova opomene za koji se može tražiti naknada sa sljedećim propisima
prava Unije:

Direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o
provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL 2004., L 157, str. 45.) (SL, posebno
izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 74.) (u daljnjem tekstu:
Direktiva 2004/48/EZ)

Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o
usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom
društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku,

poglavlje 17., svezak 1., str. 119.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2001/29/EZ ili Direktiva o autorskim pravima)

Direktiva 2009/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o pravnoj zaštiti računalnih programa (SL 2009., L 111, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 268.) (daljnjem tekstu: Direktiva 2009/24/EZ ili Direktiva o računalnim programima)

Prethodna pitanja

1.(a) Treba li članak 14. Provedbene direktive tumačiti na način da obuhvaća potrebne odvjetničke troškove kao „sudske troškove” ili „ostale troškove” koji nositelju prava intelektualnog vlasništva u smislu članka 2. Provedbene direktive nastaju zbog toga što opomenom izvansudski ističe zahtjev za prestanak povrede protiv počinitelja povrede tih prava?

(b) U slučaju niječnog odgovora na pitanje 1.(a): treba li članak 13. Provedbene direktive tumačiti na način da obuhvaća odvjetničke troškove navedene u pitanju 1.(a) kao naknadu štete?

2.(a) Treba li pravo Unije, osobito s obzirom na

- članke 3., 13. i 14. Provedbene direktive,
- članak 8. Direktive o autorskim pravima i
- članak 7. Direktive o računalnim programima,

tumačiti na način da nositelj prava intelektualnog vlasništva u smislu članka 2. Provedbene direktive u načelu ima pravo na naknadu odvjetničkih troškova navedenih u pitanju 1.(a) u cijelosti, a u svakom slučaju primjerenog i znatnog dijela, čak i ako

- je povredu prava koja je predmet zahtjeva počinila fizička osoba izvan svoje profesionalne ili komercijalne djelatnosti i
- nacionalnim se propisom za taj slučaj predviđa da se za takve odvjetničke troškove u pravilu naknada može tražiti samo prema umanjenoj vrijednosti spora?

(b) Ako je odgovor na pitanje 2.(a) potvrđan: treba li pravo Unije navedeno u pitanju 2.(a) tumačiti na način da izuzeće od načela navedenog u pitanju 2.(a) prema kojem se odvjetnički troškovi navedeni u pitanju 1.(a) trebaju nadoknaditi u cijelosti, ili u svakom slučaju u primjerenom i znatnom dijelu,

uzimajući u obzir ostale čimbenike (kao primjerice aktualnost djela, trajanje objave i povreda koju počinu fizička osoba izvan svoje komercijalne ili profesionalne djelatnosti),

dolazi u obzir

čak i ako se povreda prava intelektualnog vlasništva u smislu članka 2. Provedbene direktive sastoji od dijeljenja datoteka (*filesharing*), dakle stavljanja djela na raspolaganje javnosti ponudom za besplatni *download* svim sudionicima slobodno dostupne platforme za razmjenu bez upravljanja digitalnim pravima?

Navedene odredbe prava Unije

Članci 2., 3., 10., 13. 14. i uvodne izjave 14., 17. i 26. Direktive 2004/48

Članak 8. Direktive 2001/29

Članci 1. i 7. Direktive 2009/24

Navedeni nacionalni propisi:

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Zakon o autorskim i srodnim pravima, u daljnjem tekstu: UrhG)

Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte (Zakon o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, u daljnjem tekstu: RVG)

Zivilprozessordnung (Zakon o građanskom postupku, u daljnjem tekstu: ZPO)

Kratak prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužitelj i žalitelj (u daljnjem tekstu: tužitelj) komercijalno prodaje računalne igre. Tuženik i druga stranka u žalbenom postupku (u daljnjem tekstu: tuženik) fizička je osoba koja nema poslovne ili komercijalne interese.
- 2 Tužitelj je – na području Njemačke – nositelj isključivih autorskom pravu srodnih prava za stavljanje na raspolaganje javnosti profesionalno razvijene računalne igre.
- 3 Tuženik je tu računalnu igru u prosincu 2013. i siječnju 2014. preko svog internetskog priključka širio na platformi za dijeljenje datoteka i nudio ju je javno za *download*. Tim dijeljenjem datoteka povrijedio je tužiteljeva prava.
- 4 Tužitelj je radi ostvarivanja svojih prava angažirao odvjetnički ured koji je tuženiku u tužiteljevo ime uputio pismo opomene.

Njime je od tuženika, među ostalim, zatraženo da se izjavom o prestanku povrede u slučaju čijeg nepridržavanja je zapriječena kazna obveže da više neće javnosti stavljati na raspolaganje računalnu igru. Nadalje, zatražena je naknada štete.

- 5 Angažiranjem odvjetnika tužitelju su nastali troškovi u iznosu od 745,40 eura koji su se sastojali od sljedećeg: 1,3 jedinice nagrade za izvansudsko zastupanje pri vrijednosti predmeta od 10 000 eura, to jest 725,40 eura uvećano za troškove u iznosu od 20 eura.
- 6 U kasnijem sudskom postupku u kojem se zahtijevalo plaćanje tog iznosa, u biti je sporan samo još iznos odvjetničkih troškova koje treba nadoknaditi.
- 7 Amtsgericht Saarbrücken (Općinski sud u Saarbrückenu, Njemačka) u prvom je stupnju presudom od 12. ožujka 2019. naložio tuženiku plaćanje 124 eura uvećano za kamate i u preostalom dijelu je tužbu odbio. Iznos od 124 eura sastoji se od sljedećeg: 1,3 jedinice nagrade za izvansudsko zastupanje pri vrijednosti predmeta od 1000 eura, to jest 104 eura uvećano za troškove u iznosu od 20 eura.
- 8 Amtsgericht Saarbrücken (Općinski sud u Saarbrückenu) obrazloženje je temeljio na članku 97.a stavku 3. prvom podstavku UrhG-a prema kojem je vrijednost predmeta za koju se može tražiti naknada u određenim slučajevima, osim u slučaju nepravichnosti, ograničena na 1000 eura.
- 9 Žalbom podnesenom pred sudom koji je uputio zahtjev tužitelj ustraje u svom zahtjevu da primi naknadu odvjetničkih troškova u punom iznosu.

Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku

- 10 Rješenje spora ovisi o odluci Suda o tumačenju Ugovorâ.
- 11 U nastavku se navod pozadina okolnosti pravnih pitanja o kojima je riječ u ovom postupku. U skladu s člankom 97.a u vezi s člankom 97. stavkom 1. UrhG-a oštećeni nositelj prava uz ostala prava kao što je naknada štete ima pravo i na zahtjev za prestanak povrede protiv počinitelja povrede.
- 12 Nositelji prava u pravilu, kao što je i ovdje slučaj, najprije ističu svoje zahtjeve za prestanak povrede. U tu svrhu angažiraju odvjetnika uz naknadu. On upućuje opomenu u skladu s člankom 97.a stavkom 1. UrhG-a. Svrha te opomene je da počinitelj povrede da takozvanu izjavom o prestanku povrede u slučaju čijeg nepridržavanja je zapriječena kazna. Davanjem takve izjave uklanja se opasnost od ponavljanja i rješava zahtjev za prestanak povrede. Sudsko isticanje zahtjeva u tom slučaju više nije potrebno ni moguće. Opomena dakle ima funkciju izbjegavanja postupka.
- 13 Ako nositelj prava podnese tužbu prije prethodne opomene za prestanak opomene, može mu se naložiti snošenje troškova postupka ako tuženik odmah prizna zahtjev u skladu s člankom 93. ZPO-a. Posljedično, opomena usto ima i zaštitnu funkciju za tužitelja.
- 14 U skladu s člankom 97.a stavkom 3. UrhG-a nositelj prava čija je je autorsko pravo povrijeđeno, u načelu može dobiti naknadu „potrebnih troškova”.

- 15 Pojam „potrebni troškovi” upućuje na RVG: Nagrade odvjetnika za koje se može tražiti naknada u njemačkom pravu utvrđuju se u pravilu u skladu s RVG-om i ondje utvrđenoj tarifi o nagradama za rad odvjetnika. Sudovi u pravilu proglašavaju da nije moguće tražiti naknadu troškova koji su viši od onih određenih u RVG-u.
- 16 U skladu s RVG-om nagrade koje odvjetnik može tražiti od svog klijenta ovise o vrijednosti predmeta. Što je veća vrijednost predmeta, to su veće nagrade.
- 17 U skladu sa sudskom praksom najvišeg suda, vrijednost predmeta za zahtjev za prestanak povrede koji podnosi nositelj prava u odnosu na aktualne filmove, glazbu ili DVD-e iznosi najmanje 10 000 eura.
- 18 Člankom 97.a stavkom 3. četvrtim podstavkom UrhG-a vrijednost predmeta, za koju se može tražiti naknada, u pravilu je ograničena na 1000 eura ako je osoba kojoj je upućena opomena (1.) fizička osoba koja zaštićena djela odnosno predmete zaštite ne upotrebljava za komercijalnu ili samostalnu poslovnu djelatnost i (2.) koja se nije već zbog zahtjeva pošiljatelja opomene obvezala na prestanak povrede ugovorom, na temelju pravomoćne sudske odluke ili privremene mjere.
- 19 Takvo ograničavanje vrijednosti spora primjenjuje se samo u odnosu između nositelja prava i počinitelja povrede. Odvjetnik nositelja prava njemu zaračunava prema višoj, stvarnoj vrijednosti predmeta.
- 20 Tako može doći do znatnih razlika. U slučaju kao što je ovaj to može primjerice dovesti do toga da nositelj prava svojim odvjetnicima mora platiti odvjetničke troškove u iznosu od 745 eura, prema potrebi uvećano za porez na promet, od toga pak samo 124 eura, prema potrebi uvećano za porez na promet, primi kao naknadu od počinitelja povrede. To dovodi do toga da sam mora snositi znatnu razliku od 631 eura.
- 21 Članak 97.a stavak 3. treći podstavak UrhG-a sadržava odredbu o izuzeću prema kojoj se na pojedinačni slučaj ne primjenjuje ograničenje ako bi vrijednost spora od 1000 eura ovisno o okolnostima bila „nepravična”.
- 22 Ta se odredba čini problematičnom u kontekstu Direktive 2004/48, 2001/29 i 2009/24. Pitanje kako pravo Unije utječe na tumačenje te odredbe središnje je pitanje ovog zahtjeva za prethodnu odluku.
- 23 Sud upućuje na to da se ovdje postavljena pitanja pojavljuju u mnogobrojnim postupcima pred tim sudom. Usto u njemačkoj sudskoj praksi postoji širok raspon odluka s različitim zaključcima. Stoga postoji značajan interes za razjašnjenje Suda.

Prvo prethodno pitanje

- 24 Prvim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita jesu li odvjetnički troškovi za opomenu obuhvaćeni sudskim i ostalim troškovima u skladu s člankom 14. Direktive 2004/48, naknadom štete u skladu s člankom 13. Direktive ili općenito nisu obuhvaćeni Direktivom.
- 25 Sud je u svojoj presudi od 28. srpnja 2016., *United Video Properties* (C-57/15, EU:C:2016:611) članak 14. Direktive 2004/48 tumačio, među ostalim, u odnosu na sustav paušalnih tarifa.
- 26 Direktivu 2004/48 nije tumačio u odnosu na to jesu li izvansudski odvjetnički troškovi, koji su namijenjeni provedbi zahtjeva za prestanak povrede, obuhvaćeni člankom 13. Direktive 2004/48, člankom 14. Direktive 2004/48 ili nijednom od tih dviju odredbi.
- 27 Sud koji je uputio zahtjev smatra da je moguće da su troškovi prethodne opomene ostali troškovi stranke koja je dobila spor u smislu članka 14. Direktive 2004/48.
- 28 Također smatra da su ti troškovi kao naknada štete obuhvaćeni člankom 13. Direktive 2004/48. Naime, troškovi koji su potrebni za provedbu zahtjeva za prestanak povrede pokazuju se i kao kauzalna šteta koja proizlazi iz povrede prava.
- 29 U skladu s drugim stajalištima u sudskoj praksi ne mogu se primijeniti ni članak 13. ni članak 14. Direktive 2004/48 što se obrazlaže time da troškovi prethodnog ostvarivanja zahtjeva za prestanak povrede nisu izravno i dovoljno usko povezani sa sudskim postupkom.

Drugo prethodno pitanje

- 30 Drugim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita koji se zahtjevi prava Unije primjenjuju na ograničenje vrijednosti spora i njegovu odredbu o izuzeću. Osobito pita treba li primjenjive Direktive tumačiti na način da se i u slučaju povreda prava od fizičke osobe u načelu moraju u cijelosti nadoknaditi odvjetnički troškovi. Nadalje, želi razjasniti postoje li čimbenici, i ako postoje koji su to čimbenici, zbog kojih je moguće da se troškovi ne nadoknađuju u punom iznosu.
- 31 Sud Europske unije o tom je pitanju, naime, u kojoj je mjeri naknada samo malog dijela troškova opomene spojiva s pravom Unije, osobito s člankom 3. stavkom 1. drugom rečenicom Direktive 2004/48, odlučio u presudi *United Video Properties* (C-57/15). Sud je, među ostalim, odlučio da propis kojim se iz naknade isključuju prekomjerni troškovi u određenim okolnostima može biti opravdan.
- 32 Međutim, za odluku u ovom slučaju presudno je primjenjuju li se u toj presudi utvrđena načela i u slučaju ako se na strani protivne stranke protiv koje je upućen zahtjev nalazi fizička osoba koja ne djeluje komercijalno ni profesionalno.

- 33 Njemački je zakonodavac odredbom članka 97.a stavka 3. četvrtog podstavka izokrenuo odnos pravilo-izuzeće iz članka 14. Direktive 2004/48. Ako je protivna stranka protiv koje se upućuje zahtjev fizička osoba, prema tekstu njemačkog zakonodavstva do potpune naknade troškova posljedično može doći samo u slučaju nepravichnosti ishoda.
- 34 Prema jednom od stajališta, članak 97.a stavak 3. četvrti podstavak treba tumačiti u skladu s Direktivom na način da ga treba razumjeti suprotno njegovu tekstu u pogledu odnosa pravilo-izuzeće, tako da se ograničenje vrijednosti spora u pravilu ne primjenjuje. Prema suprotnom mišljenju, sudjelovanje fizičke osobe koja nema komercijalne i profesionalne interese na strani protivne stranke protiv koje je upućen zahtjev, razlog je za to da se u pravilu primjenjuje ograničenje vrijednosti spora.

RADNI DOKUMENT